

2018. szeptember 13., csütörtök

P8_TA(2018)0346

Kambodzsa, nevezetesen Kem Sokha ügye

Az Európai Parlament 2018. szeptember 13-i állásfoglalása Kambodzsáról, nevezetesen Kem Sokha ügyéről (2018/2842(RSP))

(2019/C 433/15)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Kambodzsáról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a 2017. szeptember 14-i⁽¹⁾ és a 2017. december 14-i⁽²⁾ állásfoglalására,
- tekintettel a Tanács Kambodzsára vonatkozó, 2018. február 26-i következtetéseire,
- tekintettel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (alelnök/főképviselő) szóvivője által a kambodzsai általános választásokról 2018. július 30-án tett nyilatkozatra,
- tekintettel a Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) Kambodzsába tett 2018. július 5–11-i értékelő kiküldetésére,
- tekintettel az emberi jogok védelmezőiről szóló 2008-as európai uniós iránymutatásokra,
- tekintettel az EKSZ szóvivőjének a Kambodzsai Nemzeti Megmentés Pártja feloszlásáról szóló, 2017. november 16-i nyilatkozatára,
- tekintettel az Európai Közösség és a Kambodzsai Királyság közötti, 1997. évi együttműködési megállapodásra,
- tekintettel az EU 2017. február 22-i helyi nyilatkozatára a kambodzsai politikai helyzetről, valamint az uniós küldöttség szóvivőjének 2017. augusztus 25-i és 2017. szeptember 3-i nyilatkozatára a kambodzsai politikai tér korlátozásairól,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 36/32. számú 2017. szeptember 29-i határozatára és a főtitkár 2018. február 2-i jelentésére,
- tekintettel a parlamenti képviselők emberi jogaival foglalkozó bizottság jelentésére, valamint az Interparlamentáris Unió Kormányzótanácsának 2018. márciusi határozataira,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének az egyéneknek, csoportoknak és a társadalmi szervezeteknek az egyetemesen elismert emberi jogok és alapvető szabadságok előmozdításához és védelméhez való jogáról és az ezek iránti felelősségéről szóló 1999. március 8-i határozatára (A/RES/53/144),
- tekintettel az 1991-es párizsi békemegállapodásokra, melyek 15. cikkében többek közt a nemzetközi aláírók részéről kötelezettségvállalás szerepel az emberi jogok és alapvető szabadságok Kambodzsában való fenntartására,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló egyezményére,
- tekintettel a kambodzsai alkotmányra és különösen annak a véleménynyilvánítási és a gyülekezési szabadságot szentesítő 41. cikkére, a politikai részvételtől szóló 35. cikkére, valamint a parlamenti mentelmi jogról szóló 80. cikkére,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0348.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0497.

2018. szeptember 13., csütörtök

- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, amelyet 1948. december 10-én fogadtak el,
 - tekintettel a Polgári és Politikai Jogok 1966. évi Nemzetközi Egyezségokmányára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 118. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel 2017. szeptember 3-án Kem Sokhát, a Kambodzsai Nemzeti Megmentés Pártjának (CNRP) elnökét letartóztatták, és mivel 2017. november 16-án a Legfelsőbb Bíróság bejelentette a CNRP feloszlátását egy egynapos meghallgatás végén; mivel a Legfelsőbb Bíróság emellett a CNRP 118 politikusát öt évre eltiltotta a politikai tevékenységtől;
- B. mivel a hatalmon levő Kambodzsai Néppárt (CPP) a 2018. július 29-i nemzetgyűlési választásokon és a 2018. február 25-i szenátusi választásokon megszerezte a vitatott képviselői helyek 100 %-át;
- C. mivel a kambodzsai alkotmány 35. cikke rögzíti a politikai részvételhez való jogot; mivel a politikai pártokról szóló, 2017-ben módosított törvény számos megszorítást tartalmaz az ellenzéki pártok részvételével kapcsolatosan, többek között a pártok feloszlátásáról, amennyiben vezetőjük bűnügyi nyilvántartással rendelkezik;
- D. mivel a 2018. évi kambodzsai választások során nem volt tényleges versenyhelyzet, és a választások nem feleltek meg a demokratikus választásokra vonatkozó minimális nemzetközi normáknak; mivel az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok felfüggesztette a kambodzsai Nemzeti Választási Bizottság részére nyújtott pénzügyi támogatását, és elutasította a választások megfigyelését;
- E. mivel a CNRP feloszlátására vonatkozó határozat jelentős lépés volt egy önkényuralmi állam létrehozása felé; mivel Kambodzsza politikai struktúrája már nem tekinthető demokráciának;
- F. mivel a kambodzsai kormány széles körű intézkedéseket hozott annak biztosítására, hogy a hatalmon levő CPP gyakorlatilag ellenzék nélkül indulhasson mind a szenátusi, mind a nemzetgyűlési választásokon;
- G. mivel 2017. szeptember 3-i letartóztatását követően Kem Sokhát a kambodzsai büntető törvénykönyv 443. cikke alapján hazaárulással vádolták meg annak ellenére, hogy parlamenti mentelmi joggal rendelkezik; mivel a kambodzsai kormány nyilatkozatai veszélyeztetik Kem Sokha tisztességes tárgyaláshoz való jogát és az ártatlanság vélelmét; mivel ha bűnösnek találják, akár 30 év börtönbüntetést is kaphat; mivel a bíróság elnöke, Dith Muntty a hatalmon levő párt állandó bizottságának tagja;
- H. mivel 2018. augusztus 28-án a kambodzsai hatóságok szabadon engedték a CNRP 14 tagját, miután azok királyi kegyelemben részesültek; mivel ez a kegyelem fél tucat aktivista és újságíró szabadon bocsátásához kapcsolódik;
- I. mivel Kem Sokha több mint egy évig volt előzetes letartóztatásban; mivel az ENSZ önkényes fogvatartással foglalkozó munkacsoportja kijelentette, hogy Kem Sokha előzetes letartóztatása önkényes és politikai indíttatású volt; mivel Kem Sokha óvadék ellenében 2018. szeptember 10-én szabadult; mivel lakhelye közeléből nem mozdulhat el, és nem kommunikálhat az ellenzék többi tagjával vagy a médiával;
- J. mivel Kem Sokha letartóztatására és fogvatartására a politikai és választói jogok széles körű és szisztematikus elnyomásának légkörében került sor Kambodzsában; mivel a politikai ellenzék tagjaival és a politikai elemzőkkel szemben foganatosított letartóztatások és őrizetbe vételek száma folyamatosan emelkedik Kambodzsában; mivel Sam Rainsyt, a CNRP korábbi elnökét rágalmozás miatt elítélték, és most száműzetésben él;
- K. mivel a kambodzsai hatóságok felléptek az olyan újságírók és riporterek ellen is, akik beszámoltak az ellenzéki pártok ellen irányuló támadásokról; mivel a 69 éves, díjnyertes filmrendező, James Ricketson a média elleni támadások egyik áldozata; mivel James Ricketson azért ítélték el, mert egy drónt irányított egy ellenzéki nagygyűlés fölé 2017 júniusában; mivel James Ricketson kémkedés vádjával a fővárosban, Phnompenben letöltendő hatéves börtönbüntetésre ítélték;

2018. szeptember 13., csütörtök

- L. mivel a független médiát súlyos támadások érték; mivel a közösségi média hálózatai ellen is támadást indítottak; mivel 2018 májusában a kormány olyan rendeletet bocsátott ki, amely korlátozza a véleménynyilvánítás, a sajtó és a közzététel szabadságára vonatkozó jogokat, valamint felhatalmazza a kormányt a közösségi média-hálózatok megfigyelésére és az online ellenvélemények felfedésére és elhallgattatására;
- M. mivel Kambodzsában a szakszervezetek, az emberi jogi aktivisták és a civil társadalmi szervezetek egyre korlátozottabb térben működnek, továbbá zaklatással, megfélemlítéssel és önkényes letartóztatásokkal szembesülnek; mivel az egyesülésről és a nem kormányzati szervekről szóló, 2015-ben módosított törvény súlyosan korlátozza az egyesülés és a véleménynyilvánítás szabadságát, és lehetővé teszi a nem kormányzati szervek munkájának kormány általi ellenőrzését és cenzúrázását; mivel a szakszervezeti törvény korlátozza az egyesülés szabadságát, valamint szükségtelen akadályokat és terheket teremt a szakszervezetek regisztrációs eljárásaiban és működésében;
- N. mivel a kambodzsai Emberi Jogi és Fejlesztési Szervezet (ADHOC) öt emberijog-védője, Nay Vanda, Ny Sokha, Yi Soksan, Lim Mony és Ny Chakrya ellen azt a vádat hozták fel, hogy megvesztegettek egy tanút, illetve tanú megvesztegetésében bűntársak voltak; mivel az öt emberijog-védő 14 hónapot töltött előzetes letartóztatásban, mielőtt óvadék ellenében szabadon engedték őket;
- O. mivel Kambodzsza az általános vámkedvezmény-rendszer (GSP) keretében rendelkezésre álló legkedvezőbb rendszer, nevezetesen a „fegyverek kivételével mindent” (EBA) rendszer kedvezményezettje; mivel az EU a 2014–2020 közötti időszakra 410 millió eurót különített el Kambodzsza számára fejlesztési együttműködés céljára, és ebből 10 millió eurót a kambodzsai választási reformfolyamat támogatására, amelyet jelenleg felfüggesztettek;
- P. mivel az ENSZ-főtitkár júliusi nyilatkozatában emlékeztetett arra, hogy az inkluzív és pluralista politikai folyamat továbbra is alapvető fontosságú a Kambodzsza által a béke megszilárdítása terén elért előrelépés megőrzése tekintetében;
- Q. mivel a cukorültetvényekkel kapcsolatos konfliktusok még nem oldódtak meg; mivel továbbra is aggodalomra ad okot a földterületek kisajátítása, az ilyen cselekedetek büntetlensége és az érintett területek nehéz helyzete; mivel Kambodzsza kormánya nem írta alá a cukornád-ellenőrzési folyamat referenciaértékű feltételeit;
1. megjegyzi, hogy Kem Sokhát szigorú feltételek mellett óvadék ellenében szabadlábba helyezték; elítéli, hogy Kem Sokhát háziőrizetben tartják; felszólít, hogy a Kem Sokha elleni valamennyi vádat ejtsék, és őt haladéktalanul és teljes mértékben engedjék szabadon; felszólít továbbá, hogy haladéktalanul ejtsék az ellenzéki politikusok, többek között Sam Rainsy ellen felhozott politikai indíttatású bűnvádi eljárást és ítéletet;
 2. aggodalmát fejezi ki Kem Sokha egészségügyi állapota miatt, és felszólítja a kambodzsai hatóságokat, hogy engedélyezzék számára, hogy megfelelő egészségügyi kezelésben részesüljön; felkéri a kormányt annak engedélyezésére, hogy Kem Sokha külföldi diplomatákkal, ENSZ-tisztviselőkkel és emberi jogi megfigyelőkkel találkozhatson;
 3. meggyőződése, hogy a kambodzsai választások nem tekinthetők szabadnak és tisztességesnek; komoly aggodalmának ad hangot a 2018-as kambodzsai választások lefolyása és eredménye miatt, mivel a folyamat nem volt hiteles, és azt a nemzetközi közösség is elítélte;
 4. felszólítja a kambodzsai kormányt, hogy törekedjen a demokrácia és a jogállamiság megerősítésére és tartsa tiszteletben az emberi jogokat és az alapvető szabadságjogokat, többek közt tartsa be teljes körűen a pluralizmusra, valamint az egyesülés és a véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó alkotmányos rendelkezéseket; felszólítja továbbá a kambodzsai kormányt, hogy hatálytalanítsa az alkotmány, a büntető törvénykönyv, a politikai pártokról szóló törvény, a szakszervezeti törvény, a nem kormányzati szervekről szóló törvény, valamint minden más, a szólásszabadságot és a politikai szabadságokat korlátozó azon jogszabályok közelmúltbeli módosítását, amelyek nincsenek összhangban Kambodzsza kötelezettségeivel és a nemzetközi normákkal;
 5. hangsúlyozza, hogy a hiteles demokratikus folyamat olyan környezetet igényel, amelyben a politikai pártok, a civil társadalom és a média félelem, fenyegetés vagy önkényes korlátozások nélkül képesek legitim szerepeiknek megfelelni; felszólítja a kormányt, hogy a szükséges intézkedések meghozatalával mihamarabb tegye semmissé a CNRP felosztatását;

2018. szeptember 13., csütörtök

6. felszólítja a kambodzsai kormányt, hogy vessen véget a zaklatás, a visszaélés és a politikai indíttatású bűnvádi eljárások minden formájának, amelyek többek között a politikai ellenzék tagjai, az emberijog-védők, a szakszervezeti képviselők, a munkavállalói jogok védelmezői, a birtokjog védelmével foglalkozó és más civil társadalmi aktivisták, továbbá újságírók ellen irányulnak; felszólítja Kambodzsa kormányát, hogy haladéktalanul bocsásson szabadon valamennyi állampolgárt – többek között James Ricketson –, akiket azért ítélték el, mert emberi jogukat gyakorolták, és ejtsen valamennyi ellenük felhozott vádat;
7. támogatja a Kambodzsának nyújtott uniós választási támogatás felfüggesztéséről szóló határozatot; emlékeztet a demokratikus elvekkel és alapvető emberi jogokkal kapcsolatos nemzeti és nemzetközi kötelezettségekre, amelyek mellett Kambodzsa elkötelezte magát; sürgeti a kambodzsai kormányt, hogy indítson el reformfolyamatot a demokrácia előmozdítása érdekében, és a jövőbeni választások során alkalmazza a nemzetközileg elismert minimumkövetelményeket, többek között a többpárti, szabad és tisztességes választások lebonyolítása, egy ténylegesen független nemzeti választási bizottság létrehozása, valamint a nem kormányzati szervezetek és a független média választási megfigyelésben és tudósításban való részvétele tekintetében;
8. emlékezteti a kambodzsai kormányt, hogy be kell tartania a demokratikus elvek és az alapvető emberi jogok terén fennálló és vállalt kötelezettségeit, amelyek az EU–Kambodzsa együttműködési megállapodás és a „fegyverek kivételével mindent” rendszer feltételeinek kulcsfontosságú elemeit képezik;
9. üdvözlöli a „fegyverek kivételével mindent” rendszer keretében Kambodzsába irányuló uniós tényfeltáró missziót, és felkéri a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb tájékoztassa a Parlamentet a misszió következtetéseiről; felhívja a Bizottságot, hogy vegye fontolóra, milyen következmények érvényesíthetők a Kambodzsa által élvezett kereskedelmi kedvezményekkel összefüggésben, többek között indítson vizsgálatot a „fegyverek kivételével mindent” elvre vonatkozó rendelkezésben meghatározott mechanizmusok szerint;
10. felszólítja az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy állítsanak össze jegyzéket az ellenzék feloszlatásáért és az emberi jogok más súlyos megsértéséért felelős személyekről annak érdekében, hogy esetlegesen vízumkorlátozásokat vezessenek be velük szemben és befagyasszák vagyoni eszközeiket;
11. felszólítja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy szorosan kövesse nyomon a kambodzsai helyzetet; felszólítja az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy lépjenek fel és tegyenek erőfeszítést az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának következő, 39. ülésén a kambodzsai emberi jogi helyzettel foglalkozó határozott állásfoglalás elfogadása érdekében;
12. felhívja a kambodzsai kormányt, hogy 2018. december 31-i lejártakor újítsa meg az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Kambodzsai Hivatalával (OHCHR) kötött egyetértési megállapodást;
13. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Külügyi Szolgálatnak, az ASEAN főtítkárnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Kambodzsa kormányának és nemzetgyűlésének.